

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Δ' ΕΥΓΕΝΕΙΑ 2019

Β' ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ἑδδηνισμός καί Οἰκουμένη

Μοναχισμός
καί μοναστικά κέντρα τοῦ Πόντου

Παρασκευή 18 - Σάββατο 19 Ἰανουαρίου 2019

Προκόπειο Πολυδύναμο Ἐκκλησιαστικό Κέντρο

ΚΑΡΑΜΑΟΥΝΑ 29, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς
κ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ, Πρόεδρος

ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ
Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
Έπίκουρος Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής ΑΠΘ

Πρωτοπρ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ
Έπίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ
Δρ. Αρχαιολογίας, Προϊστ. ΕΦΑ Πόλης Θεσσαλονίκης

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
Δρ. Ιστορίας, έπιστ. Συνεργάτης Φιλοσοφικής Σχολής ΑΠΘ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
Άρχιτέκτων - Άναστηλωτής MSc ΑΠΘ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πρωτοπρ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΣΑΡΙΔΗΣ

Πρωτοπρ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΖΙΓΚΑΣ

Πρωτοπρ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ύποψ. διδάκτωρ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019

10.30 - 11.00 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: Καθηγητής **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΙΑΓΚΟΥ**, Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

11.00 - 11.30 Έναρκτήρια Όμιλία
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ
κ. **ΠΑΥΛΟΣ**,
«*Ό Μοναχισμός στόν Ευΰξεινο Πόντο*»

11.30-11.15 Συζήτηση

11.15-11.45 Μουσική Έκδήλωση μέ τό μουσικό συγκρότημα τοῦ διδασκάλου ποντιακῆς λύρας **Αλέξη Στεφανίδη**

11.45-12.30 Δεξίωση

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΛΤΣΗΣ**, Πρόεδρος Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

17.30 - 17.50 **ANDRA JUGANARU**,
«*"To Imitate on Earth the Chorus of Angels":
Cenobitic Monasticism in Fourth-Century Pontus
and Cappadocia*»

17.50 - 18.10 **ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ**,
«*Οί Άγιοι καί ἡ μοναστική ἱστορία τοῦ Πόντου*»

- 18.10 - 18.30 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ,
*«Παρατηρήσεις στό Βίο τοῦ ὀσίου Δωροθέου
τοῦ νέου, ἰδρυτῆ τῆς μονῆς Χιλιοκώμου»*
- 18.30 - 18.50 Συζήτηση
- 18.50 - 19.10 Διάλειμμα - Καφές

Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Προεδρία: ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΒΑΛΛΗΣ, Αν. Καθηγητής Τμ. Θεολο-
γίας ΑΠΘ
- 19.10 - 19.30 ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ,
*«Ὁ Κώδικας ἀναθημάτων τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτό-
κου στήν Ἀργυρούπολη Χαλδίας τοῦ Πόντου.
Νέα στοιχεῖα γιά τήν ἱστορία καί τό περιεχόμενό
του»*
- 19.30 - 19.50 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ,
*«Ἡ βεβήλωση τῶν Μοναστηριῶν τήν περίοδο
τῆς Γενοκτονίας»*
- 19.50 - 20.10 Συζήτηση

ΣΑΒΒΑΤΟ, 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Προεδρία: Καθηγητής ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ, Ὁμ.
Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ
- 10.00-10.20 LORA GERD,
*«Τά μοναστήρια τοῦ Πόντου καί ἡ Ρωσία τό 19ο
καί στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰώνα»*
- 10.20-10.40 ANNA TSYPKINA,
*«The Russian research expeditions in Trebizond
(1916, 1917) and metropolitan Chrysanthos»*

10.40-11.00 ΘΕΟΔΩΡΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ - ΚΑΡΑΚΟΥΣΟΓΛΟΥ,
«Οἱ μοναχοὶ τοῦ Πόντου στήν Ἑλλάδα»

11.00-11.30 Συζήτηση

11.30-12.00 Διάλειμμα - Καφές

Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: Πρωτ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ, Ἐπ. Καθηγητής
Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας ΑΠΘ

12.00-12.20 VERA TCHENTSOVA,
«An unknown letter from the monastery of St.
George Peristereota dated 1687»

12.20-12.40 METE MIMIROGLOU,
«Liturgical Works of Soumela Monastery»

12.40-13.00 Συζήτηση

ΣΤ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: Καθηγητής ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΚΗΣ,
Κοσμήτορας Πολυτεχνικῆς Σχολῆς ΑΠΘ

17.30 - 17.50 ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ ΝΕΦΙΔΗΣ,
«Χρήση σύγχρονης τεχνολογίας στήν ἀρχιτεκτο-
νική ἀποτύπωση καί ἀνάδειξη μνημείων τοῦ
Πόντου»

17.50 - 18.10 ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΤΟΥΡΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΟΥ-
ΣΟΥΛΑΚΟΥ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΕΝΤΕΣΙΔΗΣ, ΑΓΓΕΛΙ-
ΚΗ ΤΣΟΡΛΙΝΗ,
«Ψηφιακή Χαρτογραφική Τεκμηρίωση καί Ἀπει-
κόνιση Μονῶν καί Ἐκκλησιῶν στήν Περιοχή
τοῦ Πόντου»

18.10 - 18.30 Συζήτηση

18.30 - 18.50 Διάλειμμα - Καφές

Ζ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρία: ΜΕΛΙΝΑ ΠΑΪΣΙΔΟΥ, Αν. Καθηγήτρια Τμ. Ιστορίας
καί Αρχαιολογίας ΑΠΘ

18.50 - 19.10 ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ,
«" Ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ ἦτανε ὁ δε-
σπότης μας...". Οἱ δικαιοδοτικές ἀρμοδιότητες
τῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν τοῦ Πόντου»

19.10 - 19.30 ΙΩΑΝΝΑ ΡΑΠΤΗ,
«*Painting, patronage and territory in the Em-
pire of Trebizond: evidence from the Vazelon
monastery*»

19.30 - 19.50 ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ - ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΝΤΣΗΣ,
«*Ἀπό τήν Ἁγία Σοφία τῆς Τραπεζούντας στήν
Κοίμηση τῆς Ἀπολλωνίας. Παλαιολόγεια χορη-
γία στή βυζαντινή περιφέρεια*»

19.50 - 20.10 Συζήτηση

20.10 - 20.30 Πορίσματα - Λήξη Συνεδρίου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ. Παῦλος Ἀποστολίδης. imdramas@otenet.gr
- Σοφία Γεωργιάδου, Ἀρχαιολόγος, PhD in Art History. sofiarcheo@hotmail.com
- Lora Gerd, St. Petersburg Institute of History, Russian Academy of Sciences. loragerd@gmail.com
- Θεοδώρα Ἰωαννίδου - Καρακουσόγλου, Ἴατρος – ἐρευνήτρια. dora_ioannidou@hotmail.com
- Andra Juganaru, Δρ Φιλολογίας CEU, Μεταδιδάκτορας Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ. andra.juganaru@gmail.com
- Δημοσθένης Κακλαμάνος, Ἐπίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ. dkaklama@past.auth.gr
- Ἀλεξάνδρα Κουσουλάκου, Καθηγήτρια, Τμήμα. Ἄγρονόμων καί Τοπογράφων Μηχανικῶν, Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ. kusulaku@topo.auth.gr
- Θεοδότης Κυριακίδης, ἐπιστ. Συνεργάτης, Τμήμα Ἱστορίας καί Ἀρχαιολογίας, Ἔδρα Ποντιακῶν Σπουδῶν, Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ. pontosteo@hotmail.com
- Χρήστος Μεντεσιδης, Ἄγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός. melilis@hotmail.com
- İlker Mete Mimiroglou, Necmettin Erbakan University, Sanat Tarihi, Post-Doctoral Fellow. mimiroglu@hotmail.com
- Χρυσούλα Μπούτουρα, Καθηγήτρια, Τμήμα Ἄγρονόμων καί Τοπογράφων Μηχανικῶν, Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ, Διευθύντρια Ἐργαστηρίου Χαρτογραφίας καί Γεωγραφικῆς Ἀνάλυσης. boutoura@auth.gr
- Βλαδίμηρος Νεφίδης, Ἀρχιτέκτων Μηχανικός, Λεμεσός. vladimir.nefidis@gmail.com
- Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής - Πρόεδρος, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Διευθυντής Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν. spascal@past.auth.gr
- Ἰωάννα Ράπτη, Directrice d'études en Histoire de l'art et archéologie du monde byzantin et de l'Orient chrétien, Ecole pratique des Hautes Etudes. ioanna.rapti@ephe.psl.eu
- Ἀναστάσιος Τάντσης, Ἐπίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ἱστορίας καί Ἀρχαιολογίας, Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ. tassostan@hist.auth.gr
- Dr Vera Tchentsova, Assoc. Collaborator, La Maison française d'Oxford. graougraou@hotmail.com
- Ἀγγελική Τσορλίνη, Δρ. Ἄγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Μεταδιδακτορική Ὑπότροφος ΙΚΥ, atsorlin@topo.auth.gr
- Anna Tsyapkina, MSU of Lomonosov University, Junior Researcher, Archive of Russian Academy of Science. anna021090@yandex.ru
- Κωνσταντῖνος Φωτιάδης, Ὁμότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικῆς Μακεδονίας kfotiadis@mac.com
- Κυριάκος Χατζηκυριακίδης, Ἐπίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ἱστορίας καί Ἀρχαιολογίας, Ἔδρα Ποντιακῶν Σπουδῶν, Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ. kyriakoschatz@hist.auth.gr

**ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΙΒΑΝ ΣΑΒΒΙΔΗ**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

2310 487292 | www.imkal.gr - synedria.eugenion@imkal.gr